

گفت‌وگو با «نیما ذاکری سعید» درباره ناگفته‌های صنایع دستی

از نمایش تبلیغاتی تا واقعیت صادراتی

در دل کارگاه‌های کوچک، خانه‌های قدیمی و دستان پینه‌بسته هنرمندان، هنوز صدای نفس‌های آخر هنرهای مردمی کهن شنیده می‌شود.
صنایع دستی ایران برخلاف ظرفیت‌های غنی فرهنگی و اقتصادی، درگیر بی‌برنامگی و بحران معیشت است.

۴

روزنامه سامما

سال بیست‌ویکم | شماره پیاپی ۳۱۱۶ | یکشنبه ۱۴ اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۴ | قیمت ۵ هزار تومان

www.payamema.ir

بیش از یک دهه بلا تکلیفی؛ چرا لایحه منع خشونت علیه زنان تصویب نشد؟

تناقض در نظم جنسیتی

۶

استاندار خوزستان خواستار برگزاری یک اجلاس منطقه‌ای برای مقابله با آتش‌سوزی‌های اخیر هورالعظیم شد

مذاکره برای نجات هور

عضو شورای شهر «رفیع»: در زمان آتش‌سوزی هورالعظیم و آلودگی هوا همه چیز رو ال عادی خود را داشت، نه کارگروهی تشکیل شد و نه کمیته بحران

۳

سرمقاله

زخم‌هایی از پدافند غیرعامل که در بندرجایی باز شد

۷

مسئولان دولتی از ارسال پیامک‌های حجاب اظهار بی‌اطلاعی کردند

ناگهان پیامک پرحاشیه!

۷

ابعاد حقوقی معاهده ۱۹۶۰ سند و پیامدهای تعلیق آن از سوی هند

خطرهای دیپلماتیک برای آب

۵

یادداشت

جایگاه بیابان‌ها در اکوسیستم پایدار

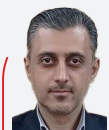
مهدی خاکی‌فیروز

روزنامه‌نگار

۷

یادداشت

یادآوری تجربه تلخ رومانی

هادی برغمدی

مدیر مرکز ارزیابی تأثیرات اجتماعی پژوهشگاه علوم انسانی

۶

موافقت اصولی احداث ۲۲ ساختگاه نیروگاه خورشیدی در هرمزگان صادر شد

هرمزگان

دستگاه‌های دولتی از سوی توانیر تهیه و ابلاغ شده است، اضافه کرد: مقرر شده در ادارات مولدهای برق «آی او تی» وارد مدار شود. ضمن اینکه در ساعات اداری ۳۰ درصد و غیراداری ۶۰ درصد کاهش مصرف برق اعمال شود.

او با اشاره به اینکه ۳۶ بسته مدیریت مصرف برق برای عبور از ناترازی تابستان در استان هرمزگان آماده است و اعمال می‌شود، ادامه داد: بهبود بهره‌وری مصرف انرژی، کاهش مصارف سرمایشی در زمان‌های اوج مصرف، آگاهی‌بخشی و اطلاع‌رسانی به مشتریان در خصوص ضرورت صرفه‌جویی از جمله محورهای این بسته است.

مدیرعامل شرکت توزیع برق هرمزگان، رمزآرزا را بزرگ‌ترین چالش استفاده غیرمجاز از برق در استان دانست و با تأکید بر اینکه از همه ابزارهای قانونی در برخورد جدی و قاطع با انشعابات غیرمجاز و به‌ویژه رمزآرزا بهره‌گیری می‌شود.

اظهار کرد: کنترل‌پذیری و هوشمندسازی مشترکین کشاورزی، اداری، صنعتی، خانگی و تجاری‌های پرمصرف با اولویت در هرمزگان در قالب همین بسته‌های مدیریت مصرف دنبال می‌شود.

مدیرعامل شرکت توزیع برق هرمزگان، عملکرد مدیریت بار و انرژی در تعرفه‌های کشاورزی، اداری و صنعتی را مورد بررسی قرار داد و اظهار کرد: مدیریت مصرف برق در بخش خانگی برای عبور از ناترازی تابستانی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، مصارف کشاورزی، اداری و صنعتی در استان هرمزگان بر پایه کنتورهای هوشمند کنترل می‌شوند و نیاز است در بخش مصرف برق خانگی همراهی بیشتری از سوی مردم شاهد باشیم.

کریمی با اشاره به اینکه برنامه جامعی برای افزایش تولید از یک سو و کنترل مصرف برق از سوی دیگر طی تابستان امسال در ادارات و

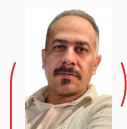
قاسمی - مدیرعامل شرکت توزیع نیروی برق هرمزگان گفت: مجوز واگذاری ۲۲ ساختگاه جدید برای احداث نیروگاه‌های خورشیدی ۱.۵ تا ۶.۵ مگاواتی از دستگاه‌های متولی اخذ و موافقت اصولی از سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری برق ایران «ساتبا» نیز گرفته شده است و در مرحله پایانی واگذاری به استان از طریق کمیسیون ماده ۲۱ قرار دارد.

محمد کریمی روز چهارشنبه ۱۰ اردیبهشت در نشست کمیته مدیریت مصرف و هوشمندسازی که با حضور مدیران نواحی برق استان برگزار شد، اظهار کرد: در حال حاضر تعداد نیروگاه‌های خورشیدی نصب شده در سطح استان هرمزگان ۲ هزار و ۳۷۴ دستگاه با ظرفیت ۱۶ هزار و ۲۸۰ کیلووات است.

او همچنین به بیان و تبیین ۳۶ بسته مدیریت مصرف که از سوی توانیر برای عبور از تابستان امسال طراحی و ابلاغ شده است، پرداخت و

زخم‌هایی از پدافند غیرعامل که در بندرجایی باز شد

سرمقاله

روح‌الله خدیشی
مدیر مسئول

سوییس، تقریباً تمام ساختمان‌های مسکونی و اداری به پناهگاهی با مقاومت بالا در برابر انفجارهای شیمیایی و هسته‌ای مجهز هستند. آموزش عمومی، نظارت فنی مستمر و سرمایه‌گذاری در فناوری‌های هشداردهنده، از این کشور الگویی جهانی ساخته‌اند.

در همان حال، بندرجایی حتی به حسگرهای ابتدایی حریق مجهز نبود. در استرالیا، مدل پدافند غیرعامل با مشارکت داوطلبانه شهروندان و سازمان‌های محلی اجرا می‌شود. شبکه‌ای از نیروهای آموزش‌دیده و طرح‌های مشخص برای واکنش سریع باعث شده است زمان واکنش به بحران‌ها به حداقل برسد. مقایسه‌اش با وضعیت ایران ناگزیر است: در فاجعه بندرجایی، هیچ طرح عملیاتی واحدی میان نهادها وجود نداشت، و همین ناهماهنگی به گسترش آتش‌سوزی و انفجار انجامید.

در چین، پس از زلزله سیچوان، دولت به‌سرعت اقدام به ساخت پناهگاه‌های عمومی عظیم و سیستم‌های هشدار زلزله کرد. این زیرساخت‌ها نته‌تها کاربرد نظامی ندارند، بلکه برای هر نوع بحرانی قابل استفاده‌اند. در ایران اما همچنان مدیریت ذخیره‌سازی مواد خطرناک از حداقل‌های ایمنی برخوردار نیست. اتحادیه اروپا با ایجاد مکانیسم حفاظت مدنی، پاسخ به بحران‌ها را در سطح

انفجار مهیب بندر شهیدرجایی در ششم اردیبهشت ۱۴۰۴ با بیش از ۷۰ کشته، بار دیگر یک ضعف ساختاری در نظام مدیریت بحران ایران را نمایان کرد؛ وضعی که نه‌فقط به‌زدست‌رفتن جان انسان‌ها منجر شد، بلکه زیرساختی حیاتی برای اقتصاد کشور را فلج کرد. بندری که بیش از ۸۰ درصد تجارت دریایی ایران را مدیریت می‌کند، باید از امن‌ترین نقاط کشور باشد، اما نبود سامانه‌های هشدار، انبار غیراستاندارد مواد شیمیایی و ناهماهنگی میان نهادهای مسئول، نشان داد پدافند غیرعامل در ایران نته‌تها در اولویت نیست، بلکه در عمل تقریباً غایب است. پدافند غیرعامل قرار است بدون توسل به ابزار نظامی، آسیب‌پذیری زیرساخت‌ها و تلفات انسانی را کاهش دهد، اما آنچه در بندرجایی دیدیم، بیشتر یک غفلت مزمن بود تا مدیریت پیشگیرانه.

تجربه کشورهای دیگر ثابت کرده است اگر پدافند غیرعامل بدرستی طراحی و اجرا شود، می‌تواند فاجعه را به حادثه‌ای قابل‌کنترل تقلیل دهد. در

ارتقای زیرساخت‌های پایانه بار اراک با اولویت رفاه رانندگان

مرکزی

حمل‌ونقل جاده‌ای استان مرکزی خاطر نشان کرد: در راستای خدمت‌رسانی به حوزه حمل‌ونقل جاده‌ای و تکریم رانندگان فعال در این حوزه مرمت سالن اعلام بار پایانه بار اراک شامل نصب دیوارپوش، ارتقای بهداشت با کف‌سابی سالن و دیوارهای سنگی و نماسازی پیشخوان پایانه در دستور کار قرار گرفت و در روزهای اخیر به اتمام رسید.

اقدامات قابل‌توجهی را برای بهبود شرایط رانندگان و ناوگان از جمله بهسازی و تعمیر اساسی اتاق‌های استراحت رانندگان، بهسازی مسجد پایانه بار، تأمین آب شرب سالم در تمام نقاط پایانه و بهسازی سالن اعلام بار و محوطه و معابر پایانه انجام داده است.

محمد محسنی با اشاره به اقدامات انجام شده در راستای ارتقای کیفیت خدمات حمل‌ونقل استان اظهار کرد: پایانه بار شهر اراک به‌عنوان یکی از مهم‌ترین مراکز حمل‌ونقل کالا در استان مرکزی، نقش حیاتی در تأمین ۹۰ درصد از نیازهای ناوگان حمل‌ونقل این منطقه دارد. او افزود: با فعالیت حدود دو هزار راننده و ناوگان سنگین در اراک، این پایانه ۳۰ هکتاری نیازمند توسعه و به‌روزرسانی زیرساخت‌ها برای ارائه خدمات بهتر به فعالان این حوزه دارد که خوشبختانه در این راستا اقدامات خوبی انجام شده و در دست اقدام است.

معاون فنی و راه روستایی اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای استان مرکزی بیان کرد: در راستای سیاست‌های سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای، این اداره کل در فاز اول

آزاده فراهانی - معاون فنی و راه روستایی اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای استان مرکزی از بهسازی زیرساخت‌های پایانه بار اراک به‌منظور ارتقای کیفیت ارائه خدمات بهتر به فعالان این حوزه خبر داد.

محمد محسنی با اشاره به اقدامات انجام شده در راستای ارتقای کیفیت خدمات حمل‌ونقل استان اظهار کرد: پایانه بار شهر اراک به‌عنوان یکی از مهم‌ترین مراکز حمل‌ونقل کالا در استان مرکزی، نقش حیاتی در تأمین ۹۰ درصد از نیازهای ناوگان حمل‌ونقل این منطقه دارد. او افزود: با فعالیت حدود دو هزار راننده و ناوگان سنگین در اراک، این پایانه ۳۰ هکتاری نیازمند توسعه و به‌روزرسانی زیرساخت‌ها برای ارائه خدمات بهتر به فعالان این حوزه دارد که خوشبختانه در این راستا اقدامات خوبی انجام شده و در دست اقدام است.

معاون فنی و راه روستایی اداره کل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای استان مرکزی بیان کرد: در راستای سیاست‌های سازمان راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای، این اداره کل در فاز اول

افت آب‌های زیرزمینی، بلای جان میراث چندهزارساله

مرکزی

یک مسئول در شرکت آب منطقه‌ای مرکزی مطرح کرد:

آن، شهرستان اراک هستند، گفت: بیشترین تعداد قنوت‌های مربوط به شهرستان‌های اراک، خمین و کمijan است که دلیل عمده بایر شدن آنها افت شدید آب‌های زیرزمینی در این مناطق است. او در ادامه با بیان اینکه ایجاد قنات یکی از روش‌های سنتی و قدیمی تأمین آب در مناطق خشک و نیمه‌خشک ایران، از جمله استان مرکزی است، اظهار کرد: این سیستم‌های آبرسانی زیرزمینی از ویژگی‌های منحصربه‌فردی برخوردارند و به دلیل کارایی بالا در استخراج آب، قرن‌ها مورد استفاده قرار گرفته‌اند و به گواهی تاریخ، از ادعای ایرانیان است.

او به ساختار قنات‌ها اشاره کرد و گفت: قنات‌ها معمولاً از یک مادرچاه و شبکه‌ای از تونل‌ها تشکیل می‌شوند که آب را از منابع زیرزمینی به سطح زمین منتقل می‌کنند و به دلیل اینکه به منابع آب

آزاده فراهانی - مدیر دفتر مطالعات پایه منابع آب شرکت آب منطقه‌ای مرکزی گفت: افت سطح آب‌های زیرزمینی و تغییر در الگوی بارش، دلیل عمده مرگ قنات‌های استان مرکزی است. مجتبی مرادی اظهار کرد: بر اساس آخرین آماربرداري سراسری از منابع آب استان، تعداد کل قنوت‌های استان ۳۸۹۸ رشته است که از این تعداد ۲۸۳۶ رشته قنات دایر و ۱۰۶۲ رشته قنات بایر هستند.

او در ادامه با بیان اینکه قنوت‌های استان در مجموع، ۲۷۵.۴ میلیون مترمکعب از منابع آبی استان را تخلیه می‌کنند، گفت: از کل میزان آبی که سالانه توسط قنوت‌های تخلیه می‌شود، ۱۸۰.۵ میلیون مترمکعب به مصرف شرب و کشاورزی می‌رسد. مرادی با اشاره به اینکه بیشترین قنات‌های استان مرکزی مربوط به شهرستان شازند و بعد از

هشدار هیئت مؤسَس جمعیت توسعه پایدار جنگل:

مدیریت زاگرس نیازمند توجه فوری و اقدامات عملی است

جمعیت توسعه پایدار جنگل در نامه‌ای خطاب به مسئولان و سازمان‌های ذی‌ربط، از وضعیت بحرانی جنگل‌های زاگرس و لزوم مدیریت اصولی این منابع طبیعی هشدار داد. آنان در نامه خود نوشته‌اند: «زاگرس با گسترهای به وسعت بیش از پنج میلیون هکتار در ۱۰ استان کشور از شمال‌غرب تا جنوب‌شرق کشور قرار دارد. این منطقه با دارا بودن تاریخی دیرپا و ویژگی‌های طبیعی، خاستگاه تمدن‌های متعدد در منطقه بوده است. جنگل‌های زاگرس که دامنه کوه‌ها و بسیاری از دشت‌های منطقه را پوشانده است، مهمترین ویژگی طبیعی این منطقه را شامل می‌شوند که با ایجاد بستر طبیعی مناسب، زمینه‌ساز پایداری حیات در این منطقه و پهنه‌های وسیعی از فلات مرکزی بوده‌اند. این جنگل‌ها در طول زمان دستخوش آسیب و تخریب شده‌اند، به‌طوری‌که در حال حاضر از نظر کمی و کیفی در وضعیت شکننده‌ای قرار دارند و برای تداوم نقش خود نیاز عاجل و مبرم به حفاظت و احیا دارند.» در ادامه نامه آمده: «درحالی‌که این جنگل‌ها با حفاظت از منابع آب و خاک، نقش بسیار مهمی در پایداری حیات و تأمین امنیت غذایی کشور ایفا می‌کنند، با چالش‌های متعددی همانند تضاد بین ذی‌نفعان و سازمان متولی، زغال‌گیری، آفات و بیماری‌ها، تغییر کاربری، آتش‌سوزی، کشت زیراشکوب، چرای دام و گردشگری ناسازگار با طبیعت و در رأس این چالش‌ها، نبود یک نظام مدیریتی علمی رویه‌رو هستند. این عوامل باعث فشار بر این منابع و تخریب و تهدید این جنگل‌ها شده است.» در بخش دیگری از متن این نامه گفته شده است با وجود اهمیت این منابع و لزوم حفاظت از آن، اقداماتی که ظرف دست‌کم ۸۰ سال اخیر در حفاظت و مدیریت این جنگل‌ها به‌کار گرفته شده، نهمتا چاره‌ساز نبوده بلکه روند تخریب آنها ادامه داشته و در برخی مناطق تشدید شده است: «در زمان کنونی نیز نبود مدیریت مناسب یا حتی یک برنامه مدیریتی مشخص، باعث رهاشدگی این جنگل‌ها شده است.» به‌گفته هیئت مؤسس جمعیت توسعه پایدار جنگل، عواقب این اتفاق شامل سیل، فرسایش خاک، تشکیل کانول‌های محلی گردوپیاز و تغییراقلیم محلی است که می‌تواند منشأ خسارت‌های اجتماعی، اقتصادی و محیط‌زیستی غیرقابل‌جبران در مقیاس محلی و ملی باشد: «ازاین‌رو، مدیریت اصولی بر آن متضمن عزم ملی و اراده جدی است که در طی آن سازمان‌های مختلف از جمله سازمان برنامه و بودجه و سازمان عشایری در کنار سازمان متولی نقش خود را در حفاظت و احیای این منابع به‌خوبی ایفا کنند. با وجود بروز پیامدهای اقتصادی، محیط‌زیستی و اجتماعی تخریب زاگرس و هشدارهای متعدد کارشناسان و دلسوزان، سازمان منابع‌طبیعی در طی سالیان گذشته اقدامی مناسب برای برورفت از این وضعیت انجام نداده است. وضعیت کنونی جمعیت توسعه پایدار جنگل را بر آن داشت تا این نامه را به‌عنوان هشدار برای توجه به وضعیت زاگرس نوشته و آن را منتشر کند.»

آنها در ادامه پیشنهاتی مطرح کرده‌اند: «۱- تعیین رویکرد آمایشی مبتنی‌بر اولویت بخشی به کارکردهای تنظیم گردش آب و حفاظت از منابع خاک از طریق نظام حکمرانی. ۲- تدوین سیاست‌های مدیریت جنگل‌های زاگرس با خرد جمعی. ۳- اولویت دادن به رویکرد حفاظت از خاک و تأمین آب در مدیریت زاگرس. ۴- کاهش تعداد دام، تجمیم آمداری‌ها خرد و توسعه دامداری صنعتی. ۵- تأسیس سازمان عمران منطقه‌ای برای انسجام طرح‌های توسعه منطقه. ۶- توسعه کشاورزی صنعتی و ایجاد صنایع تبدیلی جهت در کاهش وابستگی مردم به جنگل و تخریب این منابع. بدیهی است تداوم استفاده‌های کنونی از جمله زغالگیری، استفاده چراگاهی و زراعی از این جنگل‌ها در شرایط شکننده کنونی، روند فروریابی اکوسیستم طبیعی آن را تشدید خواهد کرد و باید بجد نسبت به تخفیف یا حل آن اقدام کرد. نظام حکمرانی باید با طرح‌های عمران منطقه‌ای نسبت به افزایش سطح توسعه اجتماعی اقتصادی منطقه اقدام کند و وابستگی ساکنان آن به جنگل را کاهش دهد.»

در پایان هیئت مؤسس جمعیت توسعه پایدار جنگل، آمادگی خود را برای برگزاری جلسات حضوری و کمک جهت پیشبرد پیشنهادات مطرح شده، اعلام کرده است: «همچنین، این جمعیت خود را موظف می‌داند به‌عنوان یک گروه تخصصی، وضعیت مدیریت زاگرس را رصد و نتایج اقدامات مدیریتی را بررسی کند.»

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

معاون ارتباطات و اطلاع‌رسانی دفتر رئیس‌جمهور: هزینه تکرار تجربه‌های ناموفق و شکست‌خورده را گردن دولت و رئیس‌جمهور انداختن نادرست و غیراخلاقی است
اشتباه تکنید

مسئولان دولتی از ارسال پیامک‌های حجاب اظهار بی‌اطلاعی کردند

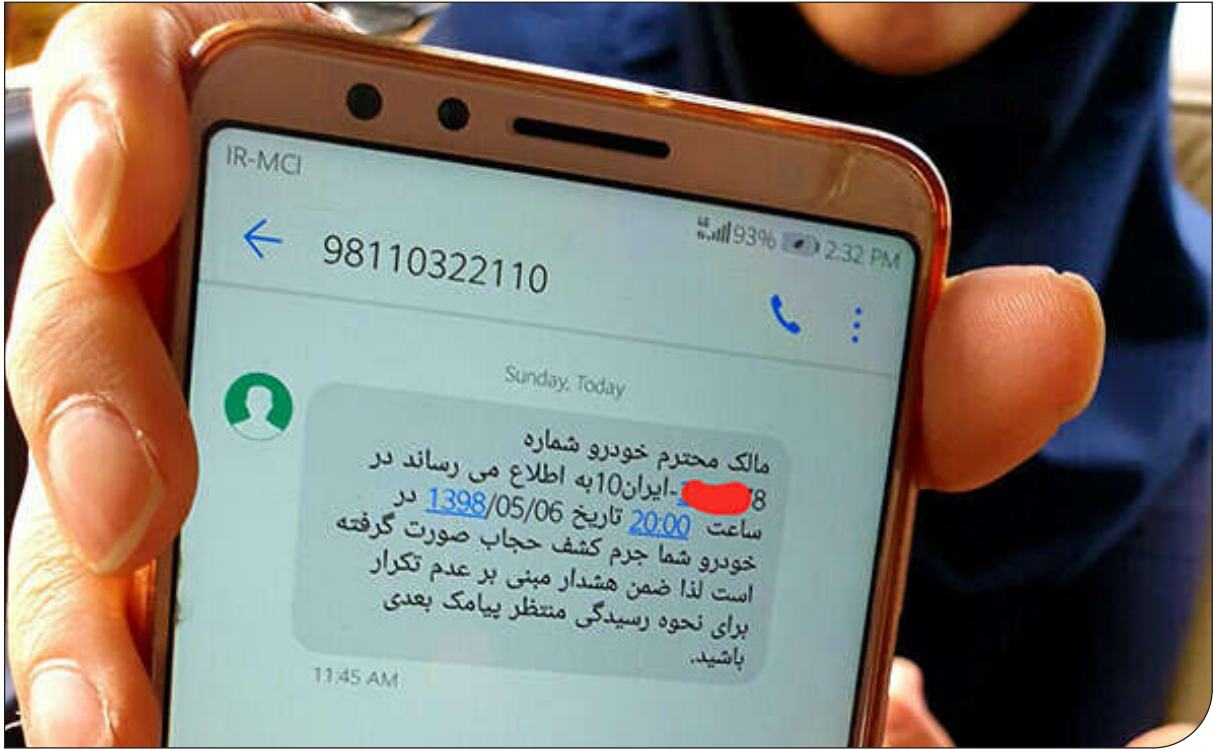
ناگهان پیامک پرحاشیه!

| پیام‌ا زنان اصفهانی روایت‌های بسیاری از دریافت پیامک‌های حجاب داشتند و حالا از هفته گذشته دامنه ارسال این پیامک گسترده‌تر شده و شیراز را هم در بر گرفته است. هم‌زمان در خبرگزاری فارس عده‌ای با راه‌اندازی کارزاری خواستار راه‌اندازی پیام حجاب در شهرها و استان‌های دیگر شده‌اند. همه این حواشی در حالی رخ داده است که دولت و مدیران دولتی تاکنون درباره این پیامک و ماجرای اجرای قانون عفاف و حجاب اظهار بی‌اطلاعی کرده‌اند.

اواخر هفته گذشته زنان زیادی در شبکه‌های اجتماعی اعلام کردند پیامکی با این مضمون دریافت کرده‌اند: «با سلام و احترام. شما بدون رعایت پوشش قانونی در سطح شهر تهران تردد داشته‌اید. لطفاً نسبت به رعایت قانون و اصلاح پوشش خود اقدام فرمایید. ستاد امر به معروف و نهی از منکر استان تهران.» تا پیش‌ازاین چنین پیامک‌هایی تنها برای صاحبان خودروها ارسال می‌شد که بنا به‌گفته مسئولان نیروی انتظامی، اغلب از سوی افرادی خاص و با برداشتن شماره پلاک خودرو برای صاحبان آن ارسال می‌شد. اما اینکه راهی برای پیاده شناسایی می‌شوند و پیامک به خط شخصی آنها ارسال می‌شود، موضوعی است که فعلاً کسی درباره آن توضیحی ن داده است.

ارسال این پیامک‌ها برای شهروندان این خاسته که آیا قانون عفاف و حجاب بصورت چراغ خاموش در حال اجرا شدن است؟ سال گذشته شهروندان اصفهانی با این‌دست پیامک‌ها دست به گریبان بودند، اما دامنه شمول آن تنها در

پیام‌خبر

این شهر بزرگ باقی مانده بود. تعطیلات نوروز اسمال و سفر مسافران به اصفهان و دریافت گسترده پیامک حجاب موجب شد خیلی‌ها متوجه شوند که در این شهر چه خبر است. موضوع در رسانه‌ها پیگیری شد و در نهایت «فاطمه مهاجرانی»، سخنگوی دولت، فروردین اسمال در پاسخ به سوآلی درباره ارسال این پیامک‌ها به شهروندان در اصفهان اعلام کرد: «دولت ایجاد می‌کند و من در مقابل مردم نخواهم ایستاد.» سال گذشته هم موضع‌گیری‌های رئیس‌جمهور درباره قانون عفاف و حجاب نشان می‌داد دولت عزمی برای اجرای آن ندارد. پاییز گذشته بود که انتشار جزئیات این قانون واکنش‌های زیادی را از سوی برخی از فعالان سیاسی و حقوق‌دانان کشور برانگیخت. تا آنجا که مسعود پزشکیان، رئیس‌جمهوری ۱۲ آذرماه سال گذشته در گفت‌وگوی زنده تلویزیونی با مردم، تأکید کرد: «دولت آمادگی اجرای قانون عفاف و حجاب را ندارد؛ چراکه برای بخشی از حاکمیت(دولت) که موظف به اجرایی کردن این طرح است، هنوز پرسش‌های

ببین پلیس و شخص بی‌حجاب و بدحجاب وجود ندارد و در بلندمدت تأثیر مثبت خود را می‌گذارد. بنابر روایت خبرگزاری دانشجو، رونبشش از اجرای چراغ خاموش این قانون در برخی شهرها پرده برداشت و گفت: با آمارهای به‌دست‌آمده ۹۲ هزار کشف حجاب به یک‌هزار و ۵۰۰ نفر کاهش پیدا کرده است که نشان از قدرت و تأثیرگذاری این قانون دارد.

[ک‌بی‌خبری دولت از پیامک‌های پرحاشیه
بعد از ارسال گسترده پیامک‌های حجاب از هفته گذشته، بسیاری از مردم و شهروندان دولت را خطاب قرار داده و از چندوچون ماجرا سوآل پرسیده بودند. «سیدصادق حسینی»، فعال توییتری، این سوآل را مطرح کرد که چگونه ستاد به اطلاعات شهروندان دسترسی دارد. او در این زمینه نوشت: «چطور می‌شود بدون هماهنگی و مجوزهای لازم قانونی، نهادی بتواند برای افراد پیامک تهدیدآمیز ارسال کند؟ آیا وزیر ارتباطات از این دسترسی‌ها اطلاع دارد؟»

این پرسشگری‌های در شبکه‌های اجتماعی پاسخ وزارت ارتباطات را در پی داشت. روابطعمومی وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، در شبکه ایکس در این مورد نوشته است: «رعایت حریم خصوصی و دفاع از حقوق شهروندی، همواره خط قرمز شخص وزیر ارتباطات و مجموعه وزارتخانه، بوده، هست و خواهد بود. شما بهتر می‌دانید، ارسال این‌دست پیامک‌ها، (مثل پیامک جرائم رانندگی) متولیان خود را دارد.» از سوی دیگر فاطمه مهاجرانی، سخنگوی دولت، بار دیگر در هفته گذشته در پاسخ به سوآل خبرنگاران درباره ارسال این پیامک‌هاگفت: حجاب، امری فرهنگی است که در این زمینه با اقدامات سلبی نمی‌توانیم به نتیجه برسیم. قبلاً هم اعلام کرده‌ایم که دولت قرار نیست در مقابل مردم قرار گیرد. مهاجرانی در پاسخ به پرسشی درباره ارسال پیامک‌های حجاب، تصریح کرد: از این موضوع بی‌اطلاع هستیم، اما آن را پیگیری می‌کنیم.

آخرین موضع‌گیری این‌چنینی در بدنه دولت به معاون ارتباطات و اطلاع‌رسانی دفتررئیس‌جمهوربازمی‌گردد. «سیدمهدی طباطبایی» روز پنجشنبه، ۱۱ اردیبهشت ۱۴۰۴، با انتشار پیامی در شبکه اجتماعی ایکس، نوشت: تجربه حکمرانی در ایران نشان داده استفاده از زبان زور در ساحت فرهنگ و اجتماع نتیجه معکوس دارد. در زمینه تعلیم و تربیت اقدامات پلیسی و قضائی نتیجه‌بخش نبوده و نیست. او در ادامه این پیام آورد است: هزینه تکرار تجربه‌های ناموفق و شکست‌خورده را گردن دولت و رئیس‌جمهور انداختن نادرست و غیراخلاقی است. اشتباه تکنید.

طرح‌های جنگل‌کاری را به‌طور قابل‌توجهی افزایش می‌دهد. چهارم، مدیریت یکپارچه منابع آب از طریق ساخت و بهینه‌سازی سامانه‌های ذخیره‌سازی کوچک (سدچها و آبگیرهای محلی) و اجرای روش‌هایی چون آبخیزداری و قطره‌آبی‌سازی آبیاری، به تثبیت رطوبت خاک کمک می‌کند. پنجم، کاربرد ابزارهای مکانیکی نوین مانند زمین‌زن (Land Imprinter) با ایجاد فرورفتگی‌های Vشکل در سطح خاک، نفوذ آب را به درون خاک هدایت و جوانه‌زنی را تسهیل می‌کنند. نهایتاً، مشارکت فعال روستاییان و کشاورزان در برنامه‌ریزی و اجرای عملیات احیا و پایش مستمر وضعیت اراضی، ضامن پایداری و موفقیت بلندمدت خواهد بود. برگزاری دوره‌های آموزشی محلی و توانمندسازی اقتصادی از طریق ایجاد مشاغل سبز در حوزه احیای اراضی خشک، انگیزه اجتماعی قابل‌توجهی را برای حفاظت از منابع طبیعی ایجاد می‌کند. درمجموع، تلفیق فناوری‌های علمی با تجربه و دانش بومی، همراه با حمایت‌های سیاستگذارانه و مالی می‌تواند گام‌های مؤثری در راستای مهار بیابان‌زایی و حفظ تعادل اکولوژیک زمین بردارد.

ویژگی	بیابان‌های ایران	بیابان‌های جهان
مساحت کل بیابان‌ها	۲.۷ میلیون کیلومتر مربع	۶۴ میلیون کیلومتر مربع
درصد مساحت بیابان‌ها از کل کشور /جهان	حدود ۷۰درصد از سطح کشور	حدود ۴۲درصد از سطح خشکی زمین
انواع بیابان‌ها	بیابان‌های گرم و نیمه‌خشک	بیابان‌های گرم، سرد و نیمه‌خشک
مهمترین بیابان‌ها	بیابان لوت، دشت کویر، سمنان، یزد	صحرای صحرا، صحرای گبی، صحرای عربستان
دلایل تشدید بیابان‌زایی	تغییراقلیم، تخریب پوشش گیاهی، کشاورزی نادرست	تغییراقلیم، استفاده نادرست از زمین
پوشش گیاهی و جانوری	گیاهان مقاوم به خشکی، درخت تاغ، خرما	شترها، مارها، جوندگان، پرندگان
تأثیرات اقتصادی و اجتماعی	کاهش تولیدات کشاورزی، بحران آب	کاهش کشاورزی، مهاجرت‌های جمعیتی، بحران آب
آمار تغییرات بیابانی	گسترش روزافزون بیابان‌ها در دهه‌های اخیر	۲۵درصد از سطح زمین در معرض بیابان‌زایی
مناطق تحت‌تأثیر	مناطق مرکزی، سیستان، کرمان، یزد	آفریقا، خاورمیانه، آسیا، آمریکا
اقدامات مقابله‌ای	احیای بیابان‌ها، کاشت درختان مقاوم	پروژه‌های احیای بیابان‌ها، حفظ منابع طبیعی
وضعیت تغییراقلیم	خشکسالی‌های مکرر، گرمایش جهانی	تغییرات شدید اقلیمی در مناطق خشک

| سال بیست و یکم | شماره پیاپی ۳۱۶ | یکشنبه ۱۴ اردیبهشت ۱۴۰۴ |

اصلاحیه قانون مجازات قاچاق اسلحه و مهمات ابلاغ شد

رئیس‌جمهوری «قانون اصلاح قانون مجازات قاچاق اسلحه و مهمات و دارندگان سلاح و مهمات غیرمجاز» را ابلاغ کرد. مسعود پزشکیان در اجرای اصل ۱۲۳ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران «قانون اصلاح قانون مجازات قاچاق اسلحه و مهمات و دارندگان سلاح و مهمات غیرمجاز» را که در جلسه علنی روز چهارشنبه، ۲۲ اسفندماه ۱۴۰۳، مجلس شورای اسلامی تصویب شد و در تاریخ ۲۰ فروردین ماه ۱۴۰۴ به تأیید شورای نگهبان رسید، برای اجرا به قوه قضائیه و وزارتخانه‌های کشور، دادگستری و دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح ابلاغ کرد. /ایسنا

افزایش شمار پیکرهای شناسایی‌شده انفجار بندر شهیدرجایی

مدیرکل پزشکی قانونی هرمزگان از افزایش شمار پیکرهای شناسایی‌شده انفجار بندر شهیدرجایی خبر داد.

مدیرکل پزشکی قانونی هرمزگان اعلام کرد: با شناسایی پیکر سه تن دیگر از جان‌باختگان حادثه انفجار بندر شهیدرجایی شمار پیکرهای شناسایی‌شده به ۲۶ نفر رسید.

برای احراز هویت بقیه پیکرهای تحویل‌شده به پزشکی قانونی، از پیکرها و بستگان درجه یک آنها نمونه‌برداری DNA گرفته شده است که پس از مشخص شدن داده‌های ژنتیکی و تطبیق نمونه پیکرها با نمونه‌های بستگان، نتیجه اعلام می‌شود. در حادثه انفجار در یکی از پایانه‌های کانتنبری بندر شهیدرجایی بندرعباس که هشت روز پیش رخ داد، ۷۰ تن جان باختند و بیش از هزار نفر مصدوم شدند. /ایلنا

تغییر آب‌وهوا جان ۶ نفر را گرفت

سخنگوی سازمان اورژانس کشور از کشته شدن هفت نفر و مصدومیت ۶۷ نفر در حوادث جوی هفته گذشته خبر داد.

«باک بکتاپرس» درباره حوادث هفته اخیر گفت: در هفته گذشته از ۷ تا ۱۲ اردیبهشت‌ماه، وزش باد شدید و رعدوبرق باعث رخ دادن چندین حادثه شامل سقوط درخت، آسیب به تابلوهای تبلیغاتی و جاده‌ای، ریزش نمای ساختمان، سقوط تبرقیر، آسیب به خودرو، تلف شدن دام و افزایش آلودگی هوا شد.

از افزود: این حوادث مجموعاً هفت کشته بر جای گذاشت که چهار نفر به‌علت وزش باد شدید و سه نفر به‌علت رعدوبرق جان خود را از دست دادند. از این تعداد، چهار نفر در حوادث هفتم اردیبهشت‌ماه کشته شدند. سخنگوی سازمان اورژانس کشور ادامه داد: این حوادث همچنین ۶۷ نفر مصدوم برجای گذاشت که اکثر این مصدومان در استان‌های تهران، خراسان‌جنوبی و مازندران بودند. / ایسنا

تفحص مجلس از موفق نشدن در ساماندهی پسماندها

نماینده رشت در مجلس از طرح تفحص مجلس از افزایش آلودگی محیط زیست خبر داد.

محمدرضا احمدی گفت: طرح تحقیق و تفحص مذکور از سوی هیئت رئیسه اعلام وصول شده و به کمیسیون مربوطه ارجاع شده تا مورد ارزیابی قرار گیرد.

نماینده رشت در مجلس درباره این طرح تحقیق و تفحص بیان کرد: پسماند یکی از مشکلات اساسی از سنوات گذشته بوده و برای رفع این مشکل بودجه‌های سنواتی تخصیص داده شد ولی تاکنون موفق به ساماندهی پسماند در کشور نشده است. لذا لازم است علت نبود موفقیت در این زمینه و وضعیت بودجه اختصاص یافته در این زمینه تحقیق و تفحص انجام شود. | نسیم

آخرین هشدار برای مشترکان پرمصرف برق تهران

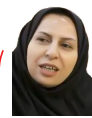
با افزایش مصرف برق و از دیروز، ۱۳ اردیبهشت‌ماه، تنظیمات محدودکننده مصرف برق در کنتورهای هوشمند شهر تهران، فعال خواهد شد.

طبق اعلام شرکت توزیع نیروی برق تهران بزرگ، به‌دنبال افزایش مصرف برق و با هدف مدیریت بار شبکه و توزیع عادلانه انرژی، از دیروز درصورت رعایت نکردن الگوی تعیین‌شده، تنظیمات محدودکننده مصرف کنتورهای هوشمند در شهر تهران برای مشترکاتی که به پیامک هشدار توجه نکرده‌اند و مصرف برق خود را کاهش نداده‌اند، فعال شده است. با این اقدام، مشترکان مزبور درصورت مصرف برق بیش از الگوهای تعیین‌شده با اعمال محدودیت از راه دور و به‌صورت هوشمند مواجه می‌شوند. /ایسنا

استاندار خوزستان خواستار برگزاری یک اجلاس منطقه‌ای برای مقابله با آتش‌سوزی‌های اخیر هورالعظیم شد

مذاکره برای نجات هور

«محمد سواری»، عضو شورای شهر «رفیع»: در زمان آتش‌سوزی هورالعظیم و آلودگی هوا همه چیز روال عادی خود را داشت، نه کارگروهی تشکیل شد و نه کمیته بحران

نادره والئی‌زاده |

روزنامه‌نگار |

۱

۲

۳

۴

۵

۶

۷

۸

۹

۱۰

۱۱

۱۲

۱۳

۱۴

۱۵

۱۶

۱۷

۱۸

۱۹

۲۰

۲۱

۲۲

۲۳

۲۴

۲۵

۲۶

۲۷

۲۸

۲۹

۳۰

۳۱

۳۲

۳۳

۳۴

۳۵

۳۶

۳۷

۳۸

۳۹

۴۰

۴۱

۴۲

۴۳

۴۴

۴۵

۴۶

۴۷

۴۸

۴۹

۵۰

۵۱

۵۲

۵۳

۵۴

۵۵

۵۶

۵۷

۵۸

۵۹

۶۰

۶۱

۶۲

۶۳

۶۴

۶۵

۶۶

۶۷

۶۸

۶۹

۷۰

۷۱

۷۲

۷۳

۷۴

۷۵

۷۶

۷۷

۷۸

۷۹

۸۰

۸۱

۸۲

۸۳

۸۴

۸۵

۸۶

۸۷

۸۸

۸۹

۹۰

۹۱

۹۲

۹۳

۹۴

۹۵

۹۶

۹۷

۹۸

۹۹

۱۰۰

۱۰۱

۱۰۲

۱۰۳

۱۰۴

۱۰۵

۱۰۶

۱۰۷

۱۰۸

۱۰۹

۱۱۰

۱۱۱

۱۱۲

۱۱۳

۱۱۴

۱۱۵

۱۱۶

۱۱۷

۱۱۸

۱۱۹

۱۲۰

۱۲۱

۱۲۲

۱۲۳

۱۲۴

۱۲۵

۱۲۶

۱۲۷

۱۲۸

۱۲۹

۱۳۰

۱۳۱

۱۳۲

۱۳۳

۱۳۴

۱۳۵

۱۳۶

۱۳۷

۱۳۸

۱۳۹

۱۴۰

۱۴۱

۱۴۲

۱۴۳

۱۴۴

۱۴۵

۱۴۶

۱۴۷

۱۴۸

۱۴۹

۱۵۰

۱۵۱

۱۵۲

۱۵۳

۱۵۴

۱۵۵

۱۵۶

۱۵۷

۱۵۸

۱۵۹

۱۶۰

۱۶۱

۱۶۲

۱۶۳

۱۶۴

۱۶۵

۱۶۶

۱۶۷

۱۶۸

۱۶۹

۱۷۰

۱۷۱

۱۷۲

۱۷۳

۱۷۴

۱۷۵

۱۷۶

۱۷۷

۱۷۸

۱۷۹

۱۸۰

۱۸۱

۱۸۲

۱۸۳

۱۸۴

۱۸۵

۱۸۶

۱۸۷

۱۸۸

۱۸۹

۱۹۰

۱۹۱

۱۹۲

۱۹۳

۱۹۴

۱۹۵

۱۹۶

۱۹۷

۱۹۸

۱۹۹

۲۰۰

۲۰۱

۲۰۲

۲۰۳

۲۰۴

۲۰۵

۲۰۶

۲۰۷

۲۰۸

۲۰۹

۲۱۰

۲۱۱

۲۱۲

۲۱۳

۲۱۴

۲۱۵

۲۱۶

۲۱۷

۲۱۸

۲۱۹

۲۲۰

۲۲۱

۲۲۲

۲۲۳

۲۲۴

۲۲۵

۲۲۶

۲۲۷

۲۲۸

۲۲۹

۲۳۰

۲۳۱

۲۳۲

۲۳۳

۲۳۴

۲۳۵

۲۳۶

۲۳۷

۲۳۸

۲۳۹

۲۴۰

۲۴۱

۲۴۲

۲۴۳

۲۴۴

۲۴۵

۲۴۶

۲۴۷

۲۴۸

۲۴۹

۲۵۰

۲۵۱

۲۵۲

۲۵۳

۲۵۴

۲۵۵

۲۵۶

۲۵۷

۲۵۸

۲۵۹

۲۶۰

۲۶۱

۲۶۲

۲۶۳

۲۶۴

۲۶۵

۲۶۶

۲۶۷

۲۶۸

۲۶۹

۲۷۰

۲۷۱

۲۷۲

۲۷۳

۲۷۴

۲۷۵

۲۷۶

۲۷۷

۲۷۸

۲۷۹

۲۸۰

۲۸۱

۲

ابعاد حقوقی معاهده ۱۹۶۰ سند و پیامدهای تعلیق آن از سوی هند

خطرهای دیپلماتیک برای آب

| **حامد حکمت‌آرا** |

| پژوهشگر دیپلماسی آب |

با وجود سازوکارهای حقوقی پیش‌بینی‌شده، تعلیق معاهده ۱۹۶۰ سند از نظر حقوقی مبهم و از نظر دیپلماتیک خطرناک است. از منظر حقوق بین‌الملل عرفی و با توجه به ماده ۲۶ کنوانسیون ۱۹۶۹ وین در مورد حقوق معاهدات و اصل لزوم قراردادها، معاهدات برای طرفین الزام‌آور هستند و باید با حسن نیت انجام بگیرند. بنابراین، دولت‌ها نمی‌توانند به‌پایانه تعارض با قوانین داخلی از اجرای معاهدات خودداری کنند. طبق ماده ۶۰ کنوانسیون ۱۹۶۹ وین که به خاتمه یا تعلیق به‌دلیل نقض می‌پردازد، نیز هیچ طرفی نمی‌تواند از طرف دیگر اجرای قراردادی را تقاضا کند که خود آن را نقض کرده است و معمولاً این موضوع از طریق مجامع بین‌المللی مورد قضاوت قرار می‌گیرد. درواقع، هیچ‌یک از این فرایندها در این مورد از سوی هند دنبال نشده است.

این معاهده شامل بند لغو صریح نیست و تعلیق یک‌جانبه هند، بدون پیروی از روند حقوقی، حقوق بین‌الملل را تضعیف می‌کند و اصل لزوم قراردادها را نقض می‌کند. حتی اگر هند به ماده ۶۲ کنوانسیون وین استناد کند و مدعی تغییر اساسی در شرایط باشد، توجیه

خبر

استاندار تهران گفت:

خشکسالی تهران به سال پنجم رسید

بارندگی داشته‌ایم؛ یعنی پنجمین سالی است که خشکسالی را در استان تهران تجربه می‌کنیم. بخش عمده‌ای از منابع آبی در استان تهران از طریق سفره‌های زیرزمینی در استان تهران تأمین می‌شود و بخشی از آب مورد نیاز هم از طریق سدهای پنجگانه تأمین می‌شود.

استاندار تهران افزود: با توجه به کاهش میزان ذخایر سدها و همین‌طور پایین رفتن سطح آبخوان‌ها و سفره‌های آب زیرزمینی هم نیازمند مدیریت هستیم و هم تأمین آب از خارج از حوزه‌های آبی

تعلیق ممکن نیست. علاوه‌براین، معاهده ۱۹۶۰ سند توسط بانک جهانی امضا شده است و این امر به آن اعتبار بین‌المللی منحصر‌بفردی می‌بخشد. از منظر حقوقی، این اقدام هند نگرانی‌هایی را در مورد تعهدات در قبال معاهدات بین‌المللی و رعایت اصول حقوق بین‌الملل ایجاد می‌کند.

تعلیق یک‌جانبه می‌تواند اعتماد به توافقنامه‌های آبی فرامرزی را در سطح جهانی تضعیف کند. موقعیت هند به‌عنوان یک دولت ساحلی بالادستی در سایر حوضه‌های مشترک مانند برهماپوترا هم ممکن است باعث اقدامات متقابل دیگر کشورها، از جمله چین، شود. با توجه به اینکه در سال ۲۰۱۶ به‌دنبال حمله شبه‌نظامیان در جامو و کشمیر تحت کنترل هند و تهدید هند علیه پاکستان، چین به‌طور موقت جریان یکی از سرشاخه‌های رودخانه مشترک برهماپوترا را متوقف کرد.

کُ تعلیق معاهده

در جریان تعلیق اخیر معاهده از سوی هند، پاکستان هرگونه تلاش برای توقف یا منحرف کردن جریان آب متعلق به این کشور را

اما به‌طور کلی، برای هند غیرممکن است که

براساس معاهده آب‌های سند و غضب حقوق آبی دولت پایین‌دست به‌عنوان یک اقدام جنگی تلقی می‌کند و با قاطعیت پاسخ می‌دهد. پاکستان که در پایین‌دست آبی هند واقع شده است، این نگرانی را دارد که هند، به‌ویژه درصورت وقوع درگیری نظامی، می‌تواند باعث بروز سیل یا خشکسالی در پاکستان شود.

در همین راستا و پس از حملات تروریستی اخیر در جامو و کشمیر تحت کنترل هند و افزایش تنش‌ها، هند اعلام کرد می‌تواند پروژه‌های برقابی خود و ساخت سدها در حوضه رودخانه سند را سرعت ببخشد و ممکن است جریان آب را محدود کند.

پیش‌ازاین و در سال ۲۰۱۶ نیز پس از حمله ستنیزجوییان در جامو و کشمیر تحت کنترل هند، نازندرا مودی هشدار داد که خون و آب نمی‌توانند با هم جاری شوند. همچنین، در سال ۲۰۱۹ و پس از حمله پولوانا توسط گروهی پاکستانی، یکی از رهبران ارشد حزب حاکم هند گفت تمام آب‌های جاری از هند به داخل هند هدایت شوند تا پاکستان به‌دلیل ارتباط ادعایی با این حمله مجازات شود.

اما به‌طور کلی، برای هند غیرممکن است که

هفت سال طول بکشد، با استفاده از کانال‌های جدید ظرف چند ماه آینده آب را برای مزارع خود منحرف کند. همچنین، می‌تواند با شست‌وشوی مخازن ذخیره‌سازی و پر کردن مجدد آنها در طول فصول خشک، باعث ایجاد برخی اختلالات فصلی در آبیاری کشاورزی پاکستان شود.

کاهش جریان آب ممکن است به دلتای شکننده سند آسیب برساند که در حال حاضر نیز به‌دلیل نفوذ شوری و تخریب اکولوژیک در حال فروپاشی است. تقریباً ۸۰ درصد از زمین‌های آبی پاکستان به منابع آب حوضه سند وابسته‌اند. کاهش یا اختلالات در جریان آب می‌تواند باعث کاهش عملکرد در تولید محصولات کلیدی مانند گندم، برنج و پنبه شود که برای تولید ناخالص داخلی و امنیت غذایی پاکستان بسیار مهم هستند. با کاهش جریان‌های سطحی، کشاورزان پاکستانی ممکن است به بهره‌برداری از آب‌های زیرزمینی روی بیاورند و کاهش سطح آبخوان‌ها، کاهش میزان آبیاری و شور شدن زمین، وضعیت بدتری را برای منطقه رقم بزند. به‌دنبال این، صادرات کشاورزی نیز کاهش می‌یابد و کاهش بازده کشاورزی می‌تواند بر اشتغال روستایی نیز تأثیر منفی بگذارد و میزان مهاجرت به شهرهای بزرگ پاکستان از جمله کراچی و لاهور افزایش یابد

«اشتراک داده‌ها

هند می‌تواند علاوه‌بر توقف به‌اشتراک‌گذاری داده‌هایی مانند جریان‌های آبی در مکان‌های مختلف، هشدارهای سیل را نیز متوقف کند. این منطقه در طول فصل باران‌های موسمی که از ژوئن آغاز می‌شود و تا سپتامبر ادامه دارد، شاهد سیل‌های مخرب است. هند می‌تواند بدون اطلاع قبلی، آب اضافی را از رودخانه‌های شرقی به‌سمت پاکستان رها کند و به‌طور بالقوه باعث ایجاد سیل شود. سیل ناگهانی هم می‌تواند علاوه‌بر آوارگی هزاران نفر باعث تخریب زمین‌های کشاورزی و تهدید امنیت غذایی متزلزل پاکستان شود.

لرزه‌خیزی شدید منطقه) یا تخلیه سدهای ساخته‌شده در منطقه جامو و کشمیر، مناطق پایین‌دست آنها در پاکستان با سیلاب بی‌سابقه‌ای مواجه خواهند شد. هرچند مقامات پاکستانی گفته‌اند هند تاکنون نیز داده‌های آبی بسیار محدودی (در حدود ۴۰ درصد) را به اشتراک می‌گذاشته است.

اما از سوی دیگر و بدون رضایت هند، پاکستان از سال ۱۹۸۲ تا ۱۹۹۷ پروژه زهکشی خروجی کرانه چپ سند را با کمک بانک جهانی ساخت. این عمل از سوی هند، نقض معاهده ۱۹۶۰ است و با هدف جریان یافتن آب شور و آلوده به دلتای سند و تغییر مسیر آن برای رسیدن به دریا از طریق منطقه مرزی گجرات در هند تلقی می‌شود. این آب اضافی باعث افزایش سیل در هند می‌شود و کیفیت آب پهنه‌های آبی را که منبع آب مطمئن برای تأمین مزارع نمک در هند هستند، کاهش می‌دهد. ازآنجاکه ایالت گجرات هند سابقین‌دست‌ترین بخش ساحلی حوضه سند است، هند خواهان آن است که پاکستان تمام جزئیات کارهای مهندسی انجام‌شده در این منطقه را به هند ارائه دهد تا اطمینان حاصل شود که طبق معاهده ۱۹۶۰ به هند خسارت مادی وارد نشده است و تا زمانی که اختلافات حل نشود، پروژه را ادامه نماند. اما پس از تعلیق معاهده، احتمال تشدید اختلافات در این زمینه نیز کاملاً محتمل است.

خبر

سوداگران برق

وزارت نیرو نسبت به فعالیت‌های سودجویانه برخی افراد تحت عنوان جذب سرمایه‌های مردمی و مشارکت در احداث نیروگاه‌های تجدیدپذیر هشدار داد و تأکید کرد: سرمایه‌گذاری در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر صرفاً از طریق میادی رسمی از جمله سازمان ساتبا، شرکت‌های توزیع نیروی برق استان‌ها و درگاه‌های مورد تأیید دولت از جمله سامانه «مهرسان» و «درگاه ملی مجوزها» امکان‌پذیر است. به‌گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی وزارت نیرو (پاون)، با توجه به استقبال گسترده مردم از مشارکت در توسعه نیروگاه‌های تجدیدپذیر و تمایل فزاینده به نصب سامانه‌های خورشیدی خانگی، شاهد فعالیت برخی افراد سودجو در فضای مجازی هستیم که با انتشار فراخوان‌های جعلی و وعده‌های نادرست، در تلاش برای جذب سرمایه‌های مردمی هستند. فعالیت‌های سودجویانه و غیرقابل‌تأییدی که مورد تأیید وزارت نیرو و سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر نیست. این اقدامات در حالی صورت می‌گیرد که هیچ‌گونه مجوزی از سوی نهادهای قانونی برای این افراد یا شرکت‌ها صادر نشده است و اغلب با هدف سوءاستفاده مالی طراحی شده‌اند. روابط‌عمومی وزارت نیرو ضمن هشدار نسبت به هرگونه مشارکت خارج از مجاری قانونی، اعلام می‌دارد سرمایه‌گذاری در حوزه انرژی‌های تجدیدپذیر صرفاً از طریق میادی رسمی از جمله سازمان ساتبا، شرکت‌های توزیع نیروی برق استان‌ها و درگاه‌های مورد تأیید دولت از جمله سامانه «مهرسان» و «درگاه ملی مجوزها» امکان‌پذیر است. از علاقه‌مندان دعوت می‌شود برای مشارکت در طرح‌های نیروگاه‌های خورشیدی مقیاس کوچک (تشعابی و حمایتی)، تنها از مسیرهای قانونی تعیین‌شده اقدام کنند و از اعتماد به تبلیغات و پیام‌های منتشرشده در فضای مجازی، به‌ویژه از سوی اشخاص یا شرکت‌هایی که فاقد تأیید صلاحیت از سوی ساتبا هستند، جداً خودداری کنند. بنابر این گزارش، برای خانواده‌های مددجوی تحت‌پوشش نهادهای حمایتی، مانند کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی، فرایند ثبت‌نام جهت احداث سامانه‌های خورشیدی به‌صورت متمرکز و از طریق نهادهای مذکور انجام می‌گیرد. این خانواده‌ها نیازی به مراجعه به شرکت‌های خصوصی یا ثبت‌نام شخصی نخواهند داشت.

برگزاری ششمین جایزه ملی انرژی‌های تجدیدپذیر

نهمین کنفرانس بین‌المللی و ششمین جایزه ملی انرژی‌های تجدیدپذیر ایران در روزهای ۳ و ۴ خرداد ۱۴۰۴ در مرکز همایش‌های بین‌المللی برج میلاد تهران برگزار می‌شود.

به‌گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی وزارت نیرو(پاون) و به‌نقل از انجمن انرژی‌های تجدیدپذیر ایران، نهمین نمایشگاه وکنفرانس بین‌المللی انرژی‌های تجدیدپذیر ایران به همت این انجمن و با حمایت وزارت نیرو، ساتبا و دیگر سازمان‌های مربوطه در تاریخ ۳ و ۴ خردادماه سال جاری در محل مرکز همایش‌های بین‌المللی برج میلاد برگزار می‌شود. این کنفرانس و نمایشگاه بین‌المللی با هدف بررسی چالش‌های تأمین مالی نیروگاه‌های انرژی‌های تجدیدپذیر،راهکارهای تسهیل آن و برای گسترش بازار انرژی‌های تجدیدپذیر در کشور، برگزار خواهد شد. در این رویداد بیش از ۴۰ سخنران داخلی و خارجی از مقامات مسئول، کارشناسان و فعالان این حوزه حضور داشته و به موضوعاتی از جمله «بررسی سیاست‌ها و برنامه‌های دولت در توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر»، «استفاده از ظرفیت‌های داخلی و توسعه صنعت دانش‌بنیان انرژی‌های تجدیدپذیر»، «چالش‌های توسعه نیروگاه‌های تجدیدپذیر در صنایع»، «بررسی مدل‌های جدید سرمایه‌گذاری و روش‌های نوین تأمین مالی» و «بررسی روند توسعه تکنولوژی انرژی‌های تجدیدپذیر و تجربیات دیگر کشورهای جهان» خواهند پرداخت. همچنین، در افتتاحیه نهمین کنفرانس و نمایشگاه بین‌المللی انرژی‌های تجدیدپذیر ایران، ششمین دوره جایزه ملی انرژی‌های تجدیدپذیر به فعالان برتر و منتخب این حوزه اعطا خواهد شد؛ این جایزه با حمایت سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهبودی انرژی برق (ساتبا)، وزارت نیرو، معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری و دیگر سازمان‌های مربوطه توسط انجمن انرژی‌های تجدیدپذیر ایران طراحی شده است. جایزه ملی انرژی‌های تجدیدپذیر در سطح زیر اعطا خواهد شد که شامل سرمایه‌گذار برتر انرژی‌های تجدیدپذیر، سرمایه‌گذار صنعت برتر انرژی‌های تجدیدپذیر، تولیدکنندگان برتر تجهیزات انرژی‌های تجدیدپذیر، شرکت توانمند برتر EPC (بزرگ مقیاس)، شرکت توانمند برتر EPC (کوچک مقیاس)، شرکت برق منطقه‌ای برتر، شرکت توزیع نیروی برق برتر، سازمان‌های عمومی و دولتی فعال، شهرداری برتر، شخصیت علمی تأثیرگذار و پژوهشگر جوان برتر خواهد بود

آگهی مفقودی

مفقودی سند بیل مکانیکی خودرو سواری: بیل مکانیکی هیکو A912 سریال: HLE1031T به رنگ زرد مدل ۱۳۷۴ شماره موتور: ۸۲۲۹۸۴۹ شماره شاسی:۰۸۱۱ به شماره پلاک به نام زهرا یزدان پرست مفقود گردیده و از درجه اعتبار ساقط می باشد.

شهرباک

کشاورزان پاکستانی ممکن است به بهره‌برداری از آب‌های

زیرزمینی روی بیاورند و کاهش سطح آبخوان‌ها،

کاهش میزان آبیاری و شور شدن زمین،

وضعیت بدتری را رقم بزند

کشاورزان پاکستانی ممکن

است به بهره‌برداری از آب‌های

زیرزمینی روی بیاورند و

کاهش سطح آبخوان‌ها،

کاهش میزان آبیاری

و شور شدن زمین،

وضعیت بدتری را رقم بزند

میزان کاهش مصرف آب در هر یک از دشت‌ها و حوضه‌های آبریز، به تفکیک نوع مصرف مشخص می‌شود

تصمیم مهم شورای عالی آب

| پیام‌ها |
سختگوی صنعت آب کشور با تأکید بر پیشبرد اقدامات ویژه برای جلوگیری از اضافه برداشت و برداشت غیرمجاز در چاه‌های مجاز و غیرمجاز کشاورزی گفت: «در جدول هفت ماده ۳۷ برنامه هفتم توسعه، پیش‌بینی شده است که میزان مصرف آب کشاورزی به ۶۵ میلیارد مترمکعب برسد و ۱۵ میلیارد مترمکعب از ناترازی‌ها رفع شود.»

«عبسی بزرگ‌زاده» در گفت‌وگو با پایگاه اطلاع‌رسانی وزارت نیرو (پاون) عنوان کرد: «در فصل هشتم برنامه هفتم توسعه که به موضوع «آب» اختصاص دارد، مواد و بندهای بسیار خوبی برای اصلاح حکمرانی و مدیریت آب پیش‌بینی شده است.»

به‌گفته او، در جدول هفتم ماده ۳۷ این برنامه، پیش‌بینی شده است میزان مصرف آب کشاورزی به ۶۵ میلیارد مترمکعب برسد و ۱۵ میلیارد مترمکعب از ناترازی‌ها رفع شود که این هدف‌گذاری بسیار مهمی است؛ «این هدف‌گذاری با دیگر اسناد موجود از جمله «نقشه راه آب» و «سند ملی دانش‌بنیان امنیت غذایی» نیز سازگاری دارد. این هدف‌گذاری مهم در چهل‌وششمین و چهل‌وهفتمین و نیز بیج جلسه کمیته تخصصی شورای عالی آب به‌صورت گسترده مورد بحث و بررسی قرار گرفت.»

بزرگ‌زاده توضیح داد: «اعضای شورای عالی آب

اعضای شورای عالی آب

تصمیم دارند میزان

کاهش مصرف آب در

هر یک از دشت‌ها و

حوضه‌های آبریز، به

تفکیک نوع مصرف

تعیین کنند

پیش بینی وضعیت آب‌وهوای کشور تا اواسط هفته

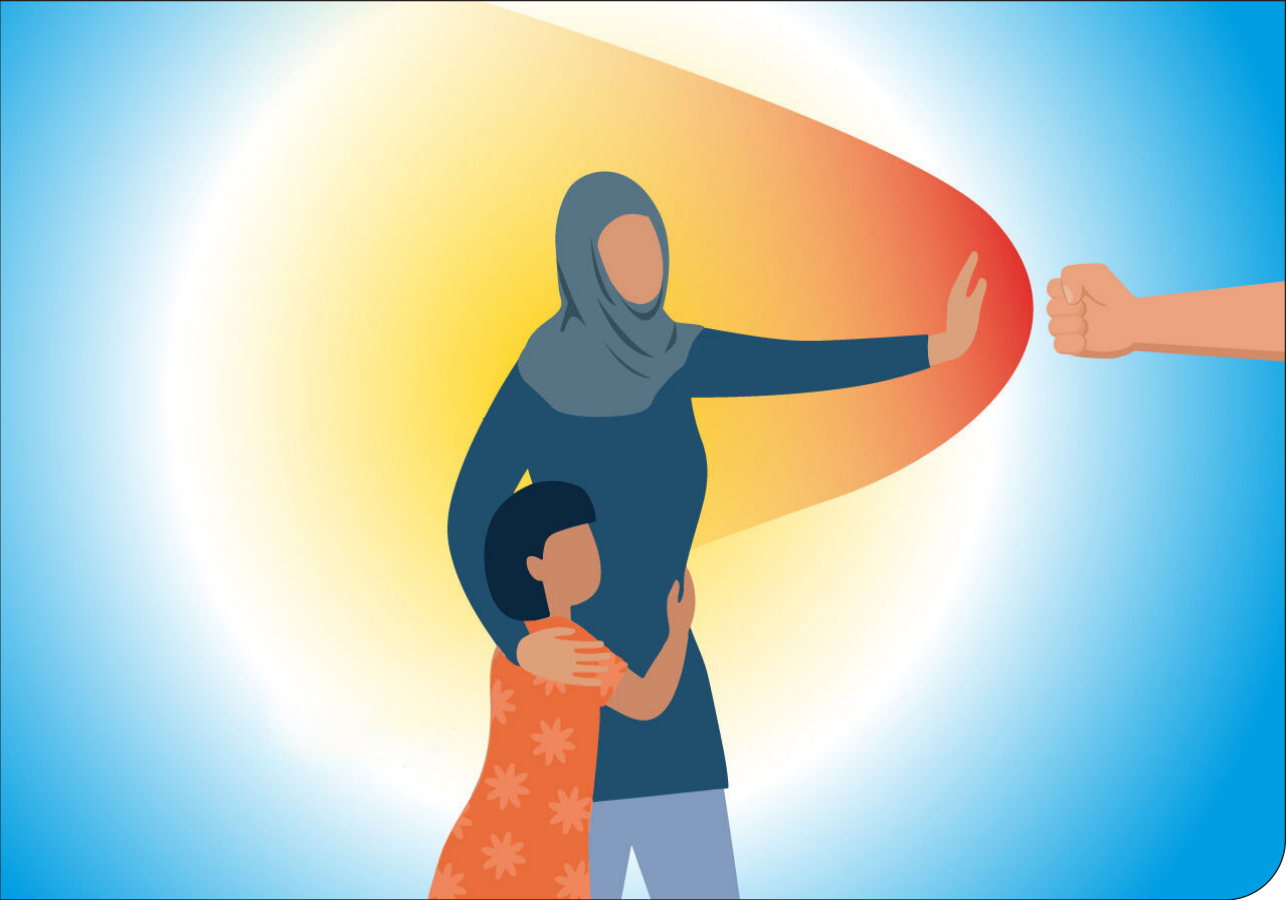
سازمان هواشناسی برای امروز، یکشنبه، بارش پراکنده در برخی از استان‌های کشور را پیش‌بینی کرده است.

سازمان هواشناسی دیروز، شنبه، برای تهران ۱۸ استان دیگر کشور بارش باران، رعدوبرق و وزش باد شدید موقتی پیش‌بینی کرده بود. دیروز برای استان‌های آذربایجان‌غربی، آذربایجان‌شرقی، اردبیل، گیلان، زنجان، قزوین، کردستان، کرمانشاه و همدان، بارش باران، رعدوبرق و وزش باد شدید موقتی پیش‌بینی شده بود. این سازمان دیروز همچنین در برخی نقاط استان‌های مازندران، ایلام، لرستان، مرکزی، البرز، غرب و شمال تهران، شمال خوزستان، غرب و جنوب اصفهان، جنوب‌شرق سیستان‌وبلوچستان و ارتفاعات کرمان، رگبار پراکنده، گاهی رعدوبرق و وزش باد شدید و در نقاط مستعد گردوخاک پیش‌بینی کرد. روز یکشنبه علاوه بر این مناطق، در استان‌های اصفهان، شمال فارس، ارتفاعات سمنان و گرگان نیز بارش پراکنده ادامه خواهد داشت. از شنبه تا دوشنبه ریزش تگرگ در برخی از نقاط واقع در غرب و شمال‌غرب کشور دور از انتظار نیست. همچنین، از امروز تا سه‌شنبه در اغلب نقاط کشور در بعضی ساعات وزش باد و در نقاط مستعد پدیده گردوخاک و کاهش کیفیت هوا وجود دارد. روز دوشنبه شرایط برای شکل‌گیری توده گردوخاک بر روی کشور عراق و انتقال آن به نوار غربی کشور مهیا است. دیروز آسمان تهران کمی آبری تا نیمه‌آبری همراه با وزش باد، گاهی وزش باد شدید همراه با گردوخاک و رگبار و رعدوبرق بود. / ایلنا

عضو شورای شهر تهران:

مواجهه زنان با ۱۲۰ نوع آسیب اجتماعی

عضو هیئت‌رئیس‌ه شورای اسلامی شهر تهران خواستار ایجاد ساختار حمایتی مؤثر برای زنان در پایتخت شد. عضو هیئت‌رئیس‌ه شورای اسلامی شهر تهران خواستار ایجاد ساختار حمایتی مؤثر برای زنان در پایتخت شد. «سوده نجفی» گفت: زنان بیش از دیگر اقشار جامعه در معرض آسیب‌های اجتماعی قرار دارند و برای حمایت مؤثر از آنها نیاز است بازنگری جدی در سیاست‌گذاری‌ها و ساختارهای اجرایی صورت گیرد. او با تأکید بر افزایش نگران‌کننده آسیب‌های اجتماعی در کشور گفت: زنان به‌عنوان نیمی از جمعیت در بسیاری از مناطق با چالش‌هایی مثل خشونت خانگی، تبعیض جنسیتی، فقر و بحران‌های اجتماعی روبه‌رو هستند، چالش‌هایی که نه‌فقط زندگی فردی آنها بلکه ساختار اجتماعی کشور را هم تحت‌تأثیر قرار می‌دهد. نجفی در ادامه یادآور شد: زنان امروز با بیش از ۱۲۰ نوع آسیب اجتماعی مواجه هستند؛ آسیب‌هایی که هر روز پیچیده‌تر می‌شوند و در این میان، مسئله اقتصاد و معیشت بیش از همیشه آنها را در تنگنا قرار داده است. / باشگاه خبرنگاران

— بوم‌ویر —

بیش از یک دهه بلا تکلیفی؛ چرا لایحه منع خشونت علیه زنان تصویب نشد؟

تناقض در نظم جنسیتی

لایحه‌ای که ۱۰ سال پیش برای جلوگیری از خشونت علیه زنان تدوین شده بود، چهارشنبه هفته گذشته به خواست دولت از مجلس پس گرفته شد و باز هم بی‌نتیجه ماند. اتفاقی که به‌گفته معاون رئیس‌جمهور در امور زنان، به‌دلیل تغییرات زیاد هویتی و ماهوی در لایحه اصلی رخ داده است. متن این لایحه به‌قدری تغییر کرده است که به‌طورکل با لایحه ارسالی دولت متفاوت شده و دیگر پیشگیرانه نیست. هرچند این اولین‌بار نیست که ماهیت، مواد و واژه‌های این لایحه تغییر می‌کند و از زمان تدوین آن بارها به دست مجلسی‌ها اصلاح شده است. اما چرا پس از گذشت بیش از یک دهه و تکرار دردناک اخبار زن‌کشی و خشونت‌های خانگی علیه زنان، هنوز این لایحه به تصویب نهای نرسیده و تا این حد از هدف اصلی خود فاصله گرفته است؟ آن‌طورکه «فاطمه علمدار»، جامعه‌شناس، به «پیام ما» می‌گوید، مسائلی که در این لایحه مصداق خشونت عنوان شده، با نظم جنسیتی و قانون اساسی کشور در تناقض است و بهانه محکمی برای مخالفان این لایحه محسوب می‌شود.

| مهلا جوادیور | روزنامه‌نگار

در طول سال‌های اخیر، لایحه منع خشونت علیه زنان بارها دستخوش تغییرات شد؛ نام لایحه چند بار تغییر کرد، کلمه خشونت حذف و واژه کلی «آسیب» و «سوءرفتار» جایگزین شد و همچنین، واژه‌ای انتزاعی مانند «کرامت» به آن اضافه شد. علاوه‌بر کلماتی که بار معنایی مهمی در این لایحه داشتند، اکثر ماده‌های پیشگیرانه آن نیز حذف شدند. «طیبه سیاوشی»، نماینده سابق تهران در مجلس دهم، درباره آخرین تغییرات متن این لایحه به پیام ما می‌گوید: «این‌طورکه نگاه کردم، این لایحه که در آخرین نسخه‌اش ۵۷ ماده بود، به ۳۰ ماده تقلیل پیدا کرده است و دیگر اثری از بازدارندگی خشونت علیه زنان نیست.» فعالان را برای تغییر و پیشگیری از خشونت علیه زنان امیدوار نگه داشته بود؛ اما آخرین تغییرات به‌شکلی بود که حتی دولت حاضر نشد بررسی آن در مجلس ادامه پیدا کند و ترجیح داد آن را استرداد کند. تلاش پیام ما

در طول سال‌های اخیر، لایحه منع خشونت علیه زنان بارها دستخوش تغییرات شد؛ نام لایحه چند بار تغییر کرد، کلمه خشونت حذف و واژه کلی «آسیب» و «سوءرفتار» جایگزین شدن این لایحه بی‌نتیجه ماند؛ زیرا به‌گفته، آنان گفتنی‌ها بارها گفته شده، اما به‌نظر نمی‌رسد گوش شنوایی وجود داشته باشد.

نک نوک کوب عخ آمارهای رسمی

این بی‌توجهی به وضعیت خشونت‌های جنسیتی در کشور را می‌توان در آمارهای موجود درباره خشونت علیه زنان هم دید. سازمان پژوهشی قانونی گزارش‌هایی درباره مراجعه زنان به‌دلیل ضرب و جرح به این سازمان منتشر می‌کند، اما به‌طور مشخص، گزارشی درباره ضرب و جرح و قتل زنان به‌دلیل جنسیتی، مانند ناموسی، منتشر نمی‌کند. آمارهایی که در دسترس است، حاصل گزارش‌هایی است که به دست پلیس و مطبوعات منتشر شده که بسیار کمتر از آمار واقعی در کشور است؛ زیرا بسیاری از قتل‌ها پنهان می‌ماند. در

سال گذشته جامعه‌را به شوک فرو برد. این زن ۵۲ساله، آبان‌ماه سال گذشته در خانه خود در شمال تهران، به‌دست همسرش با ضربات چاقو و دمبل به قتل رسید؛ مسئله‌ای که بار دیگر نشان داد معضل زن‌کشی و خشونت خانگی علیه زنان محدود به طبقات فرودست جامعه نیست و همه زنان را در همه طبقات اجتماعی و فرهنگی می‌تواند به این شدت درگیر کند.

آمارهای محدود دیگری هم درباره ابعاد خشونت و قتل‌های ناموسی زنان در سال‌های اخیر منتشر شده است. طبق اطلاعات سال گذشته مرکز آمار ایران، فقط در فصل بهار سال ۱۴۰۳، ۱۵ هزار و ۷۴۶ زن به‌دلیل آزارهای همسرشان در سازمان پزشکی قانونی معاینه شدند. همچنین، در سه ماه اول سال‌های ۱۴۰۱ تا ۱۴۰۳ هم دست‌کم ۸۵ زن و دختر از طرف مسهر، برادر، پدر و دیگر نزدیکان خود کشته شدند

ک خشونت‌هایی که طبق قانون خشونت نیستند

فاطمه علمدار، جامعه‌شناس و پژوهشگر، دلیل بی‌نتیجه ماندن لایحه منع خشونت علیه زنان را در نگاه یا نظم جنسیتی حاکمیت می‌داند. به‌گفته او، این نگاه با اهداف اصلی لایحه در تناقض است. این جامعه‌شناس در گفت‌وگو با «پیام ما» توضیح می‌دهد: «در این نظم جنسیتی، مرد رئیس خانواده و زن کسی است که باید برای دریافت نفقه از همسر خود اطاعت و به او تمکین کند. در این نظم، بحث پوشش زنان با ناتوانی مردان در کنترل زنان گره خورده و حتی به تحقیر مردان منجر می‌شود. در تبلیغات شهری می‌بینیم که با ناتوان نشان دادن مردان در کنترل غرایض‌شان، نوعی بدبینی بین مردان ایجاد می‌شود تا هر مردی بخواهد زن تحت تکلفش را کنترل کند. حتی در کتب درسی کتاب دوازدهم در درس مهارت‌های زندگی، به‌وضوح درباره مسئله کنترل زنان به‌دست مردان خانواده نوشته شده است. یکی از

فروردین‌ماه امسال حدود ۱۳ زن‌کشی به‌دلیل ناموسی، اختلافات خانوادگی و مالی، رسانه‌ای شده است. این آماری است که تنها در رسانه‌ها منتشر شده است و احتمال می‌رود تعداد واقعی از این بالاتر باشد. به‌طور مثال، ۲۰ فروردین مردی در یکی از روستاهای بروجن همسر و دختر پنج‌ساله‌اش را به قتل رساند و سپس خودکشی کرد. ۲۵ فروردین مردی در اطراف مشهدین‌شهر همسر خود را به‌دلیل «اختلاف خانوادگی» به قتل رساند. همان روز در شهرستان خمام زن ۴۹ساله‌ای به دست فرزندش به قتل رسید. فقط یک روز بعد، مردی دیگر به‌دلیل آنچه خیانت همسرش خواند، سرا او را برید و سپس خودکشی کرد. در آخرین روزهای فروردین نیز خبر قتل «فاطمه سلطانی» ۱۸ساله در رسانه‌ها بازتاب پررنگی داشت که به دست پدرش در یکی از کوچه‌های اسلامشهر، مقابل چشم دیگران به‌طرز فجیعی به قتل رسید.

ک آنقدر لایحه را تغییر دادند تا از معنا تهی شود این جامعه‌شناس معتقد است قابلیت اجرایی این لایحه، برخلاف تغییر هویتی

اخیر آن، زیر سؤال رفته است. او علت تغییراتی را که مدام در طول این سال‌ها در این لایحه اعمال شده، این‌طور توضیح می‌دهد: «تصور من این است که حاکمیت از طرفی با مخالفان این لایحه و قشر سنتی، و از طرفی دیگر با دنیای جدید و مدرن در یک رودرپایستی قرار گرفته است. حاکمیت نمی‌تواند وجود زنان توانمند و خواسته‌های آنان را نادیده بگیرد. در نتیجه در چنین فضای معلقی نمی‌تواند واضح اعلام کند چنین مسائلی را خشونت حساب نمی‌کند و این لایحه محل بحث نیست. در عوض سعی می‌کند با تغییرات مکرر آن را از محتوا تهی کند. به‌طور مثال، کلمه خشونت را حذف کردند و مفاهیمی انتزاعی مانند کرامت را آوردند. مفاهیمی مانند کرامت، شأن زن و مقدس بودن به میان کشیده می‌شود تا مسائلی را که زنان امروز تجربه می‌کنند، به‌گونه‌ای استحاله کند.»

ک جامعه از قوانین پیش‌روتر است

با وجود اینکه فاطمه علمدار مانند بسیاری از کارشناسان و فعالان این حوزه، دیگر چشم‌امیدی به بهبود لایحه و تصویب آن ندارد، معتقد است این نگاه جنسیتی در حال سست شدن و تغییر است. آن‌طورکه این پژوهشگر می‌گوید، طبق نتایج موج چهارم سنجش نگرش ایرانیان، می‌توان به‌وضوح این تغییر را دید. به‌عنوان، مثال اغلب مردم با نصف برون اوتن زنان مخالفند یا معتقدند زنان هم باید مثل مردان حق طلاق داشته باشند. در بحث حجاب هم درصد بسیار اندکی (حدود ۱۵ درصد) با پوشش اختیاری زنان مخالف هستند. علمدار در ادامه توضیح می‌دهد: «این نتایج نشان می‌دهد جامعه از حاکمیت و قوانین پیش‌روتر است.

سبک زندگی زنان و مردان جامعه متفاوت شده و بسیاری از زنان با حمایت اطرافیان خود سبک زندگی متفاوتی از آن نظم جنسیتی را تجربه می‌کنند. به‌رحال، درصدی هم هستند که به آن نگاه جنسیتی باور دارند و اخبار خشونت علیه زنان را تولید می‌کنند؛ بدون آنکه با مجازات سنگینی روبه‌رو شوند.» او در انتهای صحبت خود با پیام ما، یکی از راه‌های برون‌رفت از این شرایط را این‌گونه تعریف کرد: «جامعه می‌تواند با مخالفت کردن با قوانین موجود و مخالفت‌های مدنی، آن قوانین را از معنا تهی کند؛ همان‌طورکه در جامعه ما چنین اتفاقی افتاده است. مهمترین نقش را در این زمینه مردان دارند. به‌عبارتی، مردانی که با این نظم جنسیتی موافق نیستند، باید از بازتولید آن پیشگیری کنند؛ آنها با به رسمیت شناختن زنان، اظهارنظرهای جنسیتی کمتر و کنترل نکردن زنان در زمینه‌های مختلف می‌توانند در این‌باره تأثیرگذار باشند. اگر هر نظام اجتماعی به دست مردم بازتولید نشود، لاجرم سست و آرام‌آرام تغییر می‌کند.» حالا باید دید برنامه دولت پس از استرداد این لایحه چیست؟ آیا لایحه‌ای که قرار بود امنیت حداقلی زنان را تضمین کند به دست فراموشی سپرده می‌شود یا دولت راه دیگری در پیش می‌گیرد؟

محرمیت‌های جسمی و روانی کودکان انجامید. تجربه رومانی تنها مثالی است از نگرستن به یک پدیده اجتماعی با نگاهی فن‌سالارانه و متکی بر ساختارهای حقوقی و غافل شدن از سایر جنبه‌های مرتبط. نگرش سیستمی، چندبعدی و چندروشی به مسائل، بی‌شک می‌تواند بخشی از تأثیرات محتمل آینده را به تصویر بکشد و به معبریان این سیاست‌ها راهکارهایی ارائه کند.

حال که قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت (به‌عنوان سیاستی در حمایت از خانواده و تلاش برای فرزندپروری و پرداختن به موضوع جمعیت و خانواده به‌عنوان موضوعی محوری) زمانی را گذرانده است و به‌نظر نمی‌رسد به روشی تخصصی و نظام‌مند تأثیرات اجتماعی آن ارزیابی شده باشد (و یا از این مطالعه گزارش‌های رسانه‌ای ارائه نشده است)، پرداختن به آثار

و ارزیابی اثربخشی و تأثیرات اجتماعی آن می‌تواند به بهبود عملکردی و فرایندی آن کمک کند. آثاری که هر یک از مواد و تبصره‌های این قانون در حوزه‌های اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی بر جای گذاشته است و بازیگران مرتبط با توجه به منافع و قدرت خود در آن نقش‌های متفاوتی را بازی می‌کنند. ارزیابی تأثیرات اجتماعی علاوه‌بر شناسایی تأثیرات و ارائه راهکارهایی اجتنابی، تعدیلی و جبرانی برای آثار منفی و ارائه پیشنهادهایی برای افزایش آثار مثبت، می‌تواند با تحلیل ذی‌نفعان به ترسیم میدان بازی تأثیرگذاران و متأثران این سیاست اقدام کند و بازطراحی جدیدی در این روابط را پیشنهاد دهد.

آنچه مهم است انجام ارزیابی تأثیرات اجتماعی حین اجرای این سیاست در غیاب مطالعات پیشینی است که امید است راهگشای مسائل مطرح‌شده امروز باشد

یادداشت

ضرورت ارزیابی تأثیرات اجتماعی قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت

یادآوری تجربه تلخ رومانی

| هادی برمعدی |

| مدیر مرکز ارزیابی تأثیرات اجتماعی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات اجتماعی جهاد دانشگاهی |

ارزیابی تأثیرات اجتماعی به‌عنوان فرایندی پژوهشی به‌دنبال کشف، توصیف، تحلیل و مدیریت تأثیرات اقدامات مداخله‌ای (سیاست، برنامه، طرح و پروژه) است. این رویکرد نظری و روشی تلاش می‌کند با بهره‌گیری از فنون و ابزارهای مختلف تصویری از آینده را به نمایش درآورد تا بتوان برای تأثیرات منفی احتمالی، راهکارهایی برای کاهش و اجتناب و برای تأثیرات مثبت، اقداماتی برای ارتقای این آثار ارائه کرد. سه سال از تصویب قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت می‌گذرد. این قانون در تلاش بوده است در راستای اجرای سیاست‌های کلی جمعیت و خانواده و برنامه ششم توسعه و با ایجاد ستاد ملی جمعیت، اقداماتی برای تشویق و کمک به ازدواج جوانان و افزایش نرخ فرزندپروری در کشور ایجاد کند. این قانون از جمله سیاست‌هایی است که می‌تواند به مدد

ارزیابی تأثیرات اجتماعی (اتا) از نگاهی تخصصی مورد ارزیابی قرار گیرد.

سیاستی که در آن مشوق‌های مختلفی از واگذاری زمین و وام بانکی گرفته تا اولویت در ثبت‌نام خودروهای داخلی به چشم می‌خورد.

نگاهی به ادبیات و تجربه‌های مشابه نشان می‌دهد، بی‌توجهی به ابعاد مختلف این‌دست از سیاست‌ها می‌تواند در میان‌مدت و بلندمدت از کارایی این اقدامات بکاهد. برای مثال، کاهش نرخ خام تولد در اواخر دهه ۱۹۶۰ در رومانی، رژیم سیاسی را بر آن داشت تا برای آنچه وطن‌پرستی و تلاش برای تقویت هویت ملی نامیده می‌شد، سیاست‌های تحمیلی‌ای برای تحریک نرخ تولد به اجرا درآورد؛ سیاست‌هایی همچون ممنوعیت ورود وسایل جلوگیری از بارداری، اجرای برنامه‌های تبلیغاتی در تمجید خانواده‌های بزرگ و پرجمعیت، مالیات کمتر برای خانواده‌های بزرگتر و...

این اقدامات اگرچه در رومانی در چند سال نخست نرخ تولد را افزایش داد، اما به‌سرعت با نوعی از «مقاومت در برابر سیاست» مواجه شد و در اواخر ۱۹۷۰ به سطحی پایین‌تر نسبت به قبل از مداخله منتهی شد اگر چه این سیاست با سختگیری فراوان ادامه یافت، اما با گذشت زمان جامعه به مداخلات سیاستی واکنش نشان داد؛ آن‌هم به روش‌هایی که رژیم

عکس نوشت

عکاس: عرفان خوشخو - ایسنا

نکوداشت گلاب آدینه، بازیگر و کارگردان پیشکسوت تئاتر همراه با تقدیر از شش کارگردان دیگر تئاتر شامگاه جمعه ۱۲ اردیبهشت‌ماه در بیستمین شب کارگردانان تئاتر ایران برگزار شد.

کارزار

نه به حیوان آزاری

کارزاری با عنوان «نه به حیوان آزاری» شکل گرفته است. در متن آن نویسندگان خطاب به رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست و رئیس فراکسیون محیط‌زیست مجلس نوشته‌اند: «برخی افراد به حقوق حیوانات احترام نمی‌گذارند و رفتارهای نادرستی نسبت به آنها نشان می‌دهند. ما امضاتندگان این کارزار از شما درخواست داریم اقدامات جدی و لازم را برای برخورد با ناقضان حقوق حیوانات انجام دهید.» این کارزار که تا هفتم آذرماه ۱۴۰۵ ادامه دارد تاکنون به اعضای بیش از پنج هزار نفر رسیده است.

فیلم کوتاه

آغاز مرحله نخست داورى جوايز ايسفا

مرحله اول داورى پانزدهمین دوره جوايز ايسفا از ۱۱ اردیبهشت آغاز شده و تا پایان تیر ادامه دارد. در این مرحله، آثار توسط اعضای آکادمی فیلم کوتاه ایران ارزیابی می‌شوند. به‌نقل از روابط‌عمومی رویداد، در این دوره ۱۰۶ نفر از اعضای آکادمی، داورى مرحله اول را انجام می‌دهند. داورى مرحله اول هم‌زمان با ارسال فیلم‌های متقاضی تا تیر ادامه پیدا می‌کند. فراخوان پانزدهمین دوره جوايز ايسفا در فروردین ۱۴۰۴ منتشر شد و براساس آن تا تاریخ ۳۱ خرداد ادامه دارد.

گزارش

چگونه عکاسی، جنگ ویتنام را تغییر داد؟

ای پیام ما | پنجاه سال پس از پایان رسمی جنگ ویتنام در ۳۰ آوریل ۱۹۷۵، تصاویر به‌جامانده از آن دوران همچنان اثرات عمیقی برجای می‌گذارد. عکاسان جنگ ویتنام با ثبت لحظات تکان‌دهنده و بی‌رحمانه، چهره جنگ را به نمایش گذاشتند و تصویری متفاوت از جامعه، نیروهای نظامی و حتی خود کشور آمریکا در برابر این فاجعه انسانی به جهان نشان دادند. این تصاویر، حالا به نمادهایی از تلخی، تردید و پرسش‌های اخلاقی تبدیل شده‌اند که تاریخ جنگ ویتنام را از زاویه‌ای متفاوت و شاید تلخ‌تر به یاد می‌آورند. تصاویر جنگ ویتنام، نحوه نگاه به این کشور در جهان را تغییر دادند و به‌ویژه دیدگاه آمریکایی‌ها را نسبت به کشورشان، سربازان و خود جنگ دگرگون کردند؛ جنگی که در همین ماه آوریل پنجاه سال پیش پایان یافت. راه‌های بسیاری برای توصیف آنچه عکاسی جنگ ویتنام ثبت و آشکار کرد، وجود دارد؛ اما شاید بتوان آن را به این جمله از تیم اوبراین در کتاب «آنچه با خود حمل می‌کردند» خلاصه کرد: «من زنده ماندم». این جنگ، که به‌طور رسمی در ۳۰ آوریل ۱۹۷۵ به پایان رسید، هنوز هم آندوه و غم را در یادها بر جای می‌گذارد و در فیلم‌ها ماندگار شده است. عکاسی از آن دوران، به‌ویژه تصاویر جنگ در جنگل‌های وحشی، گل‌آلود و بی‌رحمانه، توسط گروهی از عکاسان با پس‌زمینه‌های سیاسی مختلف گرفته شد. نیویورک‌تایمز نوشته است در بیشتر این جنگ‌ها، این نیروهای ویتنامی بودند که جنگیدند و جان باختند. حدود ۵۸ هزار سرباز آمریکایی کشته شدند، درحالی‌که تلفات نظامی ویتنامی‌ها بیش از یک میلیون نفر بود. «عملیات عید تت» شامل حملات غافلگیرانه از سوی نیروهای شمال در اوایل ۱۹۶۸ بود، مسیر جنگ را تغییر داد. عکاسان، با ثبت لحظه‌به‌لحظه نبردها، ادعاهای خوشبینانه دولت آمریکا درباره دشمن در حال شکست را زیر سؤال بردند. [خ] تکنولوژی جدید و تفاوت‌های سانسور در ویتنام این عکاسان از تکنولوژی جدید بهره می‌بردند. دوربین‌ها کوچک‌تر شده بودند و فیلم‌ها می‌توانستند به‌سرعت از طریق خطوط تلفن یا ماهواره ارسال و توسعه یابند. بنابراین، تصاویر سریع‌تر از هر جنگ دیگری به مخاطبان می‌رسیدند.

مستند

پنگولین‌ها؛ پدیده‌های ناشناخته با تهدیدهای بزرگ

ای پیام ما | پنگولین یا پولک‌پوست‌ها دو ویژگی مهم دارند؛ اول اینکه تنها پستانداران فلس‌دار در جهان هستند و دوم اینکه یکی از بیشترین حیوانات قاچاق‌شده در سطح جهانی به‌شمار می‌آیند. با این حال، اکثر مردم اطلاعات کمی در مورد این موجودات دارند. اما مستند جدیدی با عنوان «پنگولین: سفر کولو» (Pangolin: Kulu's Journey)، امیدوار است این کمبود آگاهی را برطرف کند. این فیلم ۹۰ دقیقه‌ای داستان یک پنگولین جوان سه‌ماهه به نام «کولو» را دنبال می‌کند که از تجارت غیرقانونی حیوانات وحشی نجات می‌یابد و فرایند آرام و دشوار بازگشت او به دنیای آزاد در آفریقای جنوبی را نشان می‌دهد.

اطلاع رسانی

درسی و چهارمین جلسه کارگروه ملی غارشناسی ایران در خراسان رضوی مطرح شد؛ درجه‌بندی و حفاظت مشارکتی از ۷ غار ارزشمند در خراسان رضوی

زیستی و زمین‌شناختیست، افزود: این استان شاید از معدود مناطقی باشد که این حجم از تنوع اتفاقات طبیعی گذشته زمین به لحاظ زیستی، آب‌جویایی، تکامل و... هر چیزی که تا کنون به آن دست پیدا کرده‌ایم از طریق فسیل‌ها بوده است. او با اشاره به اهمیت غارها و فسیل‌های موجود در آن تصریح کرد: غارهایی که به‌صورت عمودی هستند در گذشته موجوداتی در آن به‌دام‌افتاده‌اند. با بررسی این غارها انواع مهره‌داران در طی قرون و اعصار تا امروز شناسایی شده‌اند، بنابراین از نظر زیستی غارها بسیار حائز اهمیت هستند. او یادآور شد که ارزش غارها فقط به گردشگری نیست؛ بلکه پیشینه ما را از نظر ژنتیکی و اتفاقات کره زمین و حتی فرهنگ انسان را از طریق مطالعه دیوارنگارها نشان می‌دهند، بنابراین غارها پیوند دیرینه‌ای با انسان‌شناسی دارند.

زیستی، گردشگری و سایر شاخص‌های مؤثر در سیزدهمین جلسه کمیته فنی کارگروه ملی غارشناسی ایران، مورد بررسی و درجه‌بندی اولیه قرار گرفته و درسی و چهارمین جلسه کارگروه ملی غارشناسی ایران درجه‌بندی به تصویب رسید. [خ] در این کارگروه باتوجه دستورالعمل حفاظت و بهره‌برداری از غارها: باوجود آثار باستانی بررسی نشده پیشنهاد درجه یک بودن این غار فسیلی تأیید و برای بررسی مجدد به میراث‌فرهنگی محول شد. غار کرکس: دارای خفاش نعل‌اسبی بلایوس در خطر انقراض منطقه‌ای که درجه یک تأیید شد. غار بزنگان: با خفاش بال خمیده شرلیبرس در خطر انقراض که درجه‌بندی یک یا دو بودن آن به بررسی‌های بیشتر موکل شد. غار مقارن: کشف گونه‌ای جدید از راسته‌ی پادمان (Collembola) که بنام *Oncopodura moghanensis* نام‌گذاری شد و درجه ۲ تصویب شد. غار نمکسار: وجود اسکالوپهای نمکی، تنها نمونه مشاهده شده در دنیا تا کنون، درجه ۲ تأیید و تصویب شد. غارکنان: بزرگترین غار خراسان رضوی دارای خفاش و سایر گونه‌های جانوری و غارنشته‌ها و در معرض تخریب با رای اکثریت درجه ۲ تصویب شد. بلور و مجموعه غارهای جستان غار نهنشته‌های منحصره‌فرد نادر، به پیشنهاد اضافه‌شدن کل منطقه به مناطق حفاظت شده مطرح و پیگیری خواهد شد. [خ] غارها پیوند دیرینه‌ای با انسان‌شناسی دارند در ادامه مدیرکل حفاظت محیط‌زیست خراسان رضوی با اشاره به اینکه، خراسان رضوی از قدیمی‌ترین دوره‌های زمین‌شناسی تا عصر حاضر است که حاوی ارزش‌های

فهمیده صدقی - مدیرکل دفتر موزه ملی تاریخ طبیعی و ذخایر ژنتیکی سازمان حفاظت محیط‌زیست با تأکید بر اینکه حفاظت مشارکتی از غارها در دستور کار سازمان محیط‌زیست است افزود: ۷ غار ارزشمند خراسان رضوی درجه‌بندی شدند تا حفاظت از آنها بیشتر مورد توجه قرار گیرد. محمدرضا شرف‌زاده در سی و چهارمین جلسه کارگروه ملی غارشناسی که در اداره کل حفاظت محیط‌زیست استان خراسان رضوی برگزار شد گفت: ما در کشور دارایی‌های زیادی داریم؛ ولی اکثر اوقات شیوه درست استفاده‌کردن را بلد نیستیم. نمونه‌های زیادی هستند که گردشگری بدون ضایعه به غارها آسیب‌های جدی وارد کرده است. او با اشاره به مطلب فوق افزود: بسیاری از گونه‌های جانوری خاص و منحصره‌فرد در داخل غارها وجود دارد و غارها اکوسیستم کاملاً مجزا از اکوسیستم‌های بیرون خود هستند. شرف‌زاده قوتیان، آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌ها را زمانی متمرکز دانست که نظارت کافی و لازم بر آنها وجود داشته باشد و بتوانند به ما کمک کنند. مدیرکل دفتر موزه ملی تاریخ طبیعی و ذخایر ژنتیکی سازمان حفاظت محیط‌زیست اضافه کرد: حفاظت هیچ‌وقت مخالف بهره‌برداری نیست از همین جهت یکی از مسائل مهمی که مورد توجه قرار گرفته، حفاظت مشارکتی و بهره‌برداری پایدار از غارها که گنجینه‌های زیست‌محیطی کشور هستند. شرف‌زاده گفت: با عنایت به دستورالعمل حفاظت و بهره‌برداری از غارها، هفت غار استان خراسان رضوی پس از ارزیابی اهمیت حفاظتی و بررسی شرایط فیزیکی، اجتماعی، زمین‌شناسی، باستانی، منابع آبی، تنوع